

MESINDUSE INFOLEHT nr 6 (68), detsember 2011

**Mesinike sügised
teabepäevad Jänedal**

**Aasta Mesinik 2011
on Uku Pihlak**

**Eestis hakatakse jälle
mesinikke koolitama**

**Mida kontrollib Veterinaar-
ja Toiduamet?**

**Apimondia 2011.
Muljeid mesinike
maailmakongressilt**

Trükise väljaandmist toetab Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi raames

ESIMEHE VEERG

Päevad kuluvad mõlemast otsast aina lühemaks ja jõulu-aeg on käes. Aasta eest oli selleks ajaks autode ja bussidega Padaorus ja mujalgi juba lumevangis oldud ning mitmel muul viisil talveromantikad harrastatud. Tänavu näib külm aasta-aeg ootel olevat. Aga pole põhjust kahelda - küll tuleb talv seegi kord omal ajal ja täie rangusega.

Mesinikele on saabunud tubaste tööde, kokkuvõtete tegemise ja järelemõtlemise aeg. Kui on tahtmist teiste mesinikega kohtuda ning omavahel mesindusasu ja -uudiseid arutada, siis on selleks rohkesti võimalusi kas mesinduspäevadel käies või internetilehtedel surfates. Kui kohalik mesinike selts on tugev ja toimekas, siis suudab ta pakkuda oma mesinikele ka huvitavaid mesindusloenguid, õppepäevi, kogemuste vahetamist ja muid ühistegevusi. Seltsi saavad tekitada ja tugevaks arendada kohalikud mesinikud ise ja nende endi hulgast esile kerkinud aktiiv. Et tekkinud seltsi edasi arendada, selleks saab leida abi ja toetust ka väljastpoolt, näiteks EML-i ja mesindusprogrammi tegevuste kaudu.

Oluliseks värske informatsiooni hankimise kohaks ja mesinikevaheliseks kohtumispaigaks on kujunenud traditsioonilised mesinike sügis-päevad Jänedal. Tänavu kogunes 26.-27. novembril Jänedale ligi poolteistsada mesinikku. Ilmselt pakkusid mitmete huvitavate loengute kõrval erilist huvi ettekanded PRIA esindajalt mesilate registri ja VTA-lt mee esmatootmise ja käitlemise nõuete teemal.

Paljudele mesinikele näib mesila PRIA registrisse kandmi-

ne ja VTA vaatevälja sattumine olevat ikka veel vastukarva. Mõneski mesinikus tekitab kõhk-lusi teadmine, et PRIA registri kaudu saab VTA andmed tema mesilate ja mesilasperede arvu kohta. Kardetakse, et sellele järgneb VTA range lauskontroll ning mesinikud ei saa esitatavate nõudmistega hakkama. Ei taheta, et mesila oleks ametnikele nähtav ja meetootmine (ning meemüük?) jälgitav – nii soovib osa mesinikke jätkuvalt jääda põõsastesse peitu. Milleks vabadust piiravad reeglid, põgene, vaba laps!

Mõned ägedamad süüdistavad EML-i mesinike huvide mähkimises Eesti bürokraatia ja koogutamises Brüsseli ees. Kutsutakse üles asutama uut organisatsiooni, mis justkui pakuks mesinikele pääsu kehtivate seaduste, mesilate registri, veterinaarametnike tegevuse ja EML-i ning EL-i käsilaste eest. Kas selline üleskutse seadusi ja ühiskonna poolt paika pandud reegleid ignoreerida aitab meie mesinikud ja mesilad paremale järjele? Kas see väldib kõiki mesilaid ohustavaid mesilashai-gusi ja taimekaitsetöödest mesilasse ulatuvaid võimalikke riske, või parandab Eesti meeturgu?

Samas ei tea mesinikud seni veel kuigi täpselt, mida nende mesilas kontrollitakse ja millistele nõuetele peab nende mesindus vastama. Kindlasti tegid PRIA ja VTA esindajate ettekanded ja küsimuste-vastuste ring Jänedal mõnegi asja mesinikele selgemaks. Pühapäeva hommikul tutvustati seda, mida mesinike esindajate ja Põllumajandusministeeriumi,

VTA ning PRIA esindajate ümar-laua 24. novembri koosolekul räägiti. Selgitati, milliseid registri- ja meekäitlemise nõuete probleeme arutati, milliseid lahendusi pakuti ja mida otsustati. Tahaks loota, et mesinikud mõistavad nii registri vajalikkust kui ka olulise-maid toiduohutuse ja üldhügieeni nõudeid meetootmisel ning on valmis neid täitma.

Seadused, reeglid ja käitumistavad on ühiskonnas sõlmitud kokkulepete väljendus. Kui mõned reeglid tunduvad mesinikele sobimatud, siis lahendus ei ole mitte seaduste eiramises, vaid läbirääkimistes seaduseandjatega nende reegli-te võimalikuks kohendamiseks. Muidugi on sealjuures toimimas Eesti ja EL-i seadused, kuid alati on võimalik ametkondade ja ametnikega pidada dialoogi nende seaduste rakenduslike dokumentide ja tõlgenduste üle nii, et saavutada mesinike jaoks võimalikult mõistlik tulemus. Just sellel viisil püüabki EML koos teiste erialaste ja piirkondlike mesindusorganisatsioonide esindajatega lahendusi otsida. Sealjuures soovime nii EML-i liikmete kui ka teiste mesinike kaasamist ja ootame nende ettepanekuid selle kohta, millised on vajalikud ja põhjendatud muudatused mesindust puudutavates seadustes, aga laiemalt kogu Eesti mesinduses.

Soovin kõigile mesinikele ja mesindushuvilistele ning ka meie töökatele mesilastele rahulikku jõulu-aega, kosutavat lumist talve ja head meeaastat 2012!

*Aleksander Kilk,
EML juhatuse esimees*

AASTA MESINIK 2011 – UKU PIHLAK

Aasta Mesiniku valimine toimus traditsiooniliselt mesinike vabariiklikel sügis-päevadel 26. novembril Jänedal. Selle aunimetuse andmisel hinnatakse esitatud kandidaatide tublit tegevust ja panust mesinduse edendamisel ja populariseerimisel Eesti ulatuses, samuti kohalikul tasandil.

Käesoleval aastal esitati Aasta Mesiniku kandidaatideks kokku 5 tublit mesinikku või mesinike peret ja mesinduse edendajat.

Aili ja Tõnis Taal on tuntud kui Eesti mahemesinduse eestvedajad ja arendajad ning populariseerijad, kes on korraldanud ka selleteemalisi koolitusi.

Ardi Asten on suurmesilat majandav pikaajalise kogemusega kutseline mesinik, samuti Eesti Meetootjate Ühenduse üks eestvedajaid.

Olvi ja Jüri Luguse tootmismesila Jõgevamaal on üks Kesk-Eesti eesrindlikumatest,

kus pererahva juhtimisel korraldatakse sageli mesinike õppepäevi ja huviretki.

Janek Saarepuu on üks noorema põlvkonna aktiivsemaid mesinikke, kelle Elva piirkonna mesilas tehakse tublit uuen-dustööd, taruvaatlusi ja töupa-randustööd ning korraldatakse kohalikke õppepäevi.

Uku Pihlak on pikkade aastate vältel olnud aktiivne EML-i arendaja ja Mesinik-lehe toimetaja, lisaks Tallinna Mesinike Ühistu juht ja Hiiumaa mesinike üks eestvedajaid.

Aasta Mesiniku 2011 valimine mitme tubli kandidaadi vahel oli sügis-päeva osavõtjatele nähtavasti üsnagi keeruline ülesanne, sestap sai iga kandidaat omajagu toetust ja hääli.

Suurima hääle arvuga valiti Aasta Mesinikuks 2011 Uku Pihlak. Ilmselt hinnati siinjuures eriti Uku Pihlaku pika-aegset rolli Mesinik-lehe toimetajana ja mesinikele mesindusala-se teabe levitajana.

Ka mesinike hulgas populaarne raamat "Praktiline mesindus" on tänu Ukule soome keelest eesti keelde tõlgitud ja trükitud. Uku Pihlak on EML-i algusaegadest alates meie ühist organisatsiooni kasvatanud ja tugevdanud, sealjuures pikki aastaid juhatuse liikmena. Kindlasti toetasid valimisel Uku Pihlakut oma häältega ka Tallinna piirkonna mesinikud, kelle kasuks on Uku juba pik-

kade aastate vältel korraldanud mesinduspäevi ja -õhtuid ning muid seltsitegevusi.

Õnnitleme Eesti Mesinike Liidu poolt Uku Pihlakut tema valimise puhul Aasta Mesinikuks 2011. Soovime ka tulevikuks palju edu, rõõmu ja rahulolu mesindusest, mesilastest ja mesinike kirjust seltskonnast ning jätku-vat tugevat jäljerida mesinduse edendamisel.

Uku Pihlak

MESINIKE SÜGISESED TEABEPÄEVAD JÄNEDAL

26.–27. NOVEMBRIL 2011

Selleaastased sügised teabepäevad toimusid Jänedal Musta Täku Tallis. Kahele päevale jagus hulk huvitavaid ja kasulikke ettekandeid.

Aleksander Kilk ja Aasta Mesiniku auhinnakell

Dagmar Undrits VTAs on võlunud meekäitlemise nõuetest välja midagi sellist, mis ajab Marje Riisi kangesti naerma.

Teabepäevade esimese päeva esimese ettekande tegi mesindusprogrammi projekti juht Aivar Raudmets, kes kõneles, mida on mesindusprogrammi raames tehtud ja mida on kavas lähiajal teha. Kaks ettekannet puudutasid mesinike jaoks palju küsimusi tekitavaid teemasid, esinejad olid väljastpoolt EML-i. Mesilate registreerimisest ja mesilasperedest teavitamisest rääkis PRIA registrite osakonna juhataja Kiido Levin. Dagmar Undrits Veterinaar- ja Toiduametist tutvustas nõudeid, mida mee tootja ja turustaja peab täitma, ning selgitas, mis VTA-d mesinike ja mee juures huvitab ning mida VTA kontrollib.

Anna Aunap rääkis, milliseid kokkuvõtteid võib teha mee kvaliteedi kohta aastail 2010–2011. Ülo Lippa analüüsis test- ja vaatlusmesilate tarukaalunäite ja ilmavaatluse tulemusi 2011. aastal. Lisaboonusena tutvustas ta oma vastvalminud mesindusala filmi "Mesilaste aasta".

Mesilashaiguste seirest aastail 2011–2012 rääkis Arvi Raie. Leedu kolleeg Sigita Uselis kõneles mesilaste kadumisest Leedu ja Poola kogemuste põhjal. Mesindusaastast ja EML-i tegevusest tegi kokkuvõtte Aleksander Kilk.

Toimus Aasta Mesiniku 2011 valimine. Viie võrdselt väärrika kandidaadi seast sai kõige

enam hääli Uku Pihlak. Pärast õhtusööki rääkis Madis Mutso mesilasemate kasvatamisest.

Teise päeva juhatas sisse ülevaade mesinike esindajate ja asjaomase valdkonna ametnike töörühma ümarlauast. Sellest, mida kavatakse teha Eesti mesilaste tõuparanduse osas, rääkis Aimar Lauge.

Marje ja Jaak Riis tutvustasid riiklikku õppekava, mille alusel hakatakse Olustveres 2012. aasta jaanuarist taas mesinikke koolitama.

Ülo Lippa, loojanatuuriga mesinik

Foto: Aimar Lauge

Soome mesindusest ja seekord Argentinas toimunud 42. rahvusvahelisest mesinduskongressist Apimondia tegi kokkuvõtte Soome Mesinike Liidu esimees Janne Leimi. Tema esinemist tõlkis ja kommenteeris Aado Oherd.

Laupäeva õhtul jätkusid mesinike omavahelised arutelud kaminatule valguses ja saunasoojuses. Räägiti, milliseid õpetlikke kogemusi möödunud mesindushooajast saadi ning peeti plaani, kuidas järgmisel

aastal targalt talitada – mida teha sama-, mida teistmoodi. Läti külalistega arutati koostööd mesilaste tõuparanduse alal ja lepiti kokku külastada tuleval suvel üksteise mesilaid. Juttu jätkus poole ööni.

MESINIKUD PIDASID SÜGISPÄEVI

Jänedal toimusid eelmise kuu lõpus mesinike sügispäevad. Mesinikke oli kohal üle Eesti, kokku umbes 150 inimest, ning loenguid sai kuulata väga erinevatel teemadel.

Soome Mesinike Liidu esimees Janne Leimi rääkis septembrikuisest ülemaailmsest mesinike kokkusaamisest Apimondia 2011, mis toimus sel aastal Argentinas. Seal räägitust nimetas ta huvitavat fakti, mis räägib mõneti vastu meil levivale arvamusele. Nimelt: kui mesilasperede hulk paljudes tööstusriikides kollapsi tõttu väheneb, siis sellistes riikides nagu Hiina ja Argentina mesilaste arvukus kogu aeg suureneb. Näiteks Argentinas on kõige suuremates mesilates 10 000–20 000, tavamesilates aga 2000–3000 mesilasperet. Tegelikult tuleks nende mesilasperede arv jagada kolmeks, sest sealsed pered on

meie omadest tunduvalt väiksemad. Põhjus on lihtne: Argentina mesilastel on korje pidev ja neil ei ole vaja talveks nii palju mett koguda. Kui meil on tarudes 40–60 raami ja veel rohkem, siis neil 20–30.

Järgmine ülemaailmne mesinike kongress toimub 2013. aastal Ukrainas. Mina ise rääkisin Jänedal mesilaste tõuaretusest. Olen mesindusprogrammi selle meetme juht, mis tegeleb mesilaste tõuaretusega. Meil on plaan alustada järgmise aasta kevadel Abruhal kraini mesilaste paarumisalaga. Itaalia tõugu mesilased kavatakse viia paaruma Peipsil olevale Piirissaarele. Kui aastal 2013 saab kõik paarlad tööle, võib tavamesinik head ja talle meeldivat tõugu mesilasi osta juba Eestist.

Teine Saaremaa mesinik Aivar Raudmets rääkis mesindusprogrammist, et mis tehtud ja mis teoksil.

Leedu mesinike esindaja Sigita Uselis rääkis mesilaste kadumisest Leedus ja Poolas. See on hetkel ka meie mesinike jaoks põletav teema. Kuid mingi kindla põhjuse ei jõudnud ka Leedu esineja.

Tänavu oli selline aasta, kus võrreldi erinevate kohtade mee saagikust ja meetaimi, ning sel-

gus, et saarte ja Lõuna-Eesti vahel sel aastal ajalist vahet polnudki – samad taimed õitsesid samal ajal. Väga suur huvi oli ka mandri mesiniku Madis Mutso loengu vastu, kes rääkis mesilasemate kasvatuses. Ruum oli rahvast nii täis, et kuna jäin veidi hiljaks, ei pääsenud ma sisse.

Minu meelest olid väga kasulikud päevad, sest on hea, kui mesinikud saavad omavahel kokku ja rääkida. Muidu oleme sellised üksikud nokitsejad ja eriti mingisse organisatsiooni kuuluda ei taha ja ühisüritusi ei armasta. Seltsitöö on meil vaikne, kõik on individualistid. Mesinikud on ka väga konservatiivsed. Olgu uuendus kui tahes hea, ei võeta seda omaks. Sellepärast on hea, kui kord aastaski oma hobi juures kokku tulla ja juttu aetakse. Siis lõpuks selgub, et need uuen-

dused ei olegi ei mesiniku ega mesilaste vastu. Kuna Jänedal valiti uueks Aasta Mesinikuks Uku Pihlak, siis on minu "valitsusaeg" selleks korraks lõppenud. See siin on minu viimane kirjutis Aasta Mesinikuna – aga kindlasti mitte viimane kirjutis üldse.

Muhumaa mesinik Aimar Lauge

MEE TOOTMISELE ESITATAVAD NÕUDED

MIDA KONTROLLIB VETERINAAR- JA TOIDUAMET?

ETTEKANNE JÄNEDAL 26. NOVEMBRIL 2011 MESINIKE SÜGISESEL TEABEPÄEVAL

Dagmar Undrits
VTA toiduosakond
Muna, mee, saasteainete seire peaspetsialist

Turule viidav mesi peab olema ohutu ja vastama õigusaktides sätestatud nõuetele!

Veterinaar- ja Toiduamet teostab järelevalvet mett käitlevates ettevõtetes, see tähendab ettevõtetes, kes mett toiduna turustavad.

Järelevalve eesmärk on saada kinnitust, et toitu käideldakse nõuetekohaselt, ning rakendada asjakohaseid meetmeid, kui tuvastatakse, et nõuete vastu on eksitud. Inspektoerimise sagedus määratakse riskipõhiselt.

Erinevad toidualased nõuded ja nende kontrollimine

Üldised toidualased nõuded tulenevad Toiduseadusest ning kehtivad kõigile, kes toitu turustavad. Erineva riskiga käitlejaile on vastavate määrustega kehtestatud erinevad hügieeninõuded.

Üldised toidualased nõuded

Üldiste toidualaste nõuete kehtestamise eesmärk on kindlustada, et

turustatav toit oleks **ohutu**.

- Toidukäitlejal peab olema kehtiv tervisetõend.

- Toit peab olema jälgitav. See tähendab, et tuleb koguda ja säilitada andmeid, mis näitaksid, kust toit on pärit, kuhu läks, millal ja millises koguses.

- Mesinik peab pidama mee tootmise ja turustamise arvestust. Seda võib teha vabas vormis ja tavalises vihikus. Arvestus peab hõlmama järgmisi andmeid:

- vurritamise kuupäev
- vajadusel täpsustused (nt. viide konkreetsele mesilale, kui neid on mitu)

- info turustamise kohta (millal, kuhu, kui palju müüdi, saatelehed)

- Saatelehel peaks olema kirjas järgmine info:

- toidu nimetus (nt. mesi)
- kogus (kaal või maht, pakendite arv)

- toidu lähetaja (nt. mesiniku) nimi ja aadress

- toidu vastuvõtja/saaja nimi ja aadress

- lähetuskuupäev
- partii või saadetise number (partii numbriks võib võtta ka nt. tootmiskuupäeva või "parim enne"-tähtaja)

- Saatelehti tuleks säilitada senikaua, kuni on põhjust eeldada, et toit on ära söödud.

- Mesi, mida turustatakse mee nimetuse all või kasutatakse toidu koostises, peab vastama teda iseloomustavatele koostis- ja kvaliteedinõuetele (Vabariigi Valitsuse 1.01.2004 määrus nr. 41).

- Mee käitlemisel tuleb rakendada õigeid võtteid, sealhulgas:

- hoida mett niiskuse eest
- mitte kuumutada mett liigselt
- kurnata mesi, hoida pakendid puhtana

- Analüüsid (nt. HMF, niiskesisaldus, diastaasarv)

Meepakendite märgistamisest

- Mee müügi- ja veopakendid peavad olema nõuetekohaselt märgistatud.

Veopakend (nt. meetünn) peab olema märgistatud nii, et see oleks saatelehega kokkuviidav, s.t. sisaldaks samu andmeid mis on saatelehel (nt. mesiniku nimi, aadress ja partii nr).

Müügipakendil peavad olema järgmised andmed:

- Märgistus ei tohi tarbijat eksitada! Pakendil on lubatud kasutada lisainfot vastavalt VV 1.01.2004 määrusele nr. 41.

- Toidu nimetus: mesi. Mesi on defineeritud toit, seda ei tohi asendada kaubamärgi nimetusega.

- Netokogus: mee massi järgi g või kg.

- Minimaalne säilimisaeg: "vaikimisi" vurritamise kuupäevast:

- parim enne: kuupäev-kuu-aasta

- parim enne lõppu: kuu-aasta (esitada ka partii nr.)

- meestandardist lähtudes 2 aastat, mille jooksul tootja tagab mee vastavuse kvaliteedinõuetele.

- Säilitamistingimused (nt. hoida toatemperatuuril).

- Mee päritolumaad:
 - Euroopa Ühendusest pärit mesi/meesegu

- väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mesi/meesegu

- Euroopa Ühendusest ja väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mesi/meesegu.

- Valmistaja, pakendaja või EL liikmesriigis asutatud müüja nimi ja aadress.

- Tunnustamise number: vabatahtlik!

Toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed

Hõlmavad kõiki materjale ja esemeid, mis puutuvad toiduga kokku, näiteks purgid, lehtid, ämbrid, noad, seadmete voolikud jne. Need võivad olla tehtud nt. klaasist, plastist, metallist, puidust jne.

Foto: Kristina Pahk

Toiduga tohivad kokku puutuda vaid need esemed ja materjalid, mis on inimese tervisele ohutud ega halvenda toidu omadusi (märgistus, vastavusdeklaratsioon). Sellekohast lisainfot leiab VTA kodulehelt: Toidukontroll – Toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed.

Plastesemete vastavusdeklaratsioon

- Mee käitlejal peab olema meega kokku puutuvate plastist esemete (nt. pakendite, toidukile) kohta ka vastavusdeklaratsioon.

- Vastavusdeklaratsioon on tõend, et ese (nt. pakend) on nõuetekohane ja võib antud toiduga kokku puutuda.

- Vastavusdeklaratsiooni peab väljastama antud eseme valmistaja, importija või müüja. Vastavusdeklaratsioon võib olla eesti, vene või inglise keeles.

- Vastavusdeklaratsioonil peab olema muu hulgas järgmine info:
 - plastist eseme valmistaja või importija nimi ja aadress
 - plastist eseme identifitseerimiseks vajalikud andmed

- kinnitus plastist eseme vastavuse kohta kehtestatud nõuetele (sh. määrus 1935/2004/EÜ)

- vastavusdeklaratsiooni väljaandmise aeg ja koht, väljaandja nimi või tema esindaja nimi, ametikoht

- teave plastist eseme kasutamise tingimuste kohta, näiteks:

- * millist liiki toiduga kokkupuutumiseks see on ette nähtud
- * töötlemise ja säilitamise aeg ning temperatuur toiduga kokkupuutumisel

- * toiduga kokkupuutuva osa pindala ja ruumala suhe.

NB! Kui toidukäitlejal on põhjust arvata, et tema valmistatud toit ei vasta toiduohutusnõuetele, võtab ta viivitamata tarvitusele asjakohased abinõud:

- kõrvaldab toidu turult
- teavitab pädevaid asutusi
- jagab vajaduse korral täiendavat ja abistavat infot

(Jätkub järgmises "Mesinikus")

Olustvere mõisa viinavabrik ja härrajatall
Foto: Ivo Kruusamägi (Vikipeedia)

OLUSTVERES SAAB TAAS MESINIKUKS ÕPPIDA

20 aastat on möödunud ajast, mil Olustveres võeti mesiniku erialale vastu viimased õppijad. Siis toimus kolmeaastane tasemeõpe, ja kool lõpetati kesk-eriharidusega diplomeeritud mesinikuna. Keskkooli baasil õppijad võeti II kursusele. Tööleminekuvõimalused olid sovhooside ja kolhooside ja mõningal määral ka metsamajandite mesilates.

Vastuvõtt mesiniku erialale lõpetati seetõttu, et eriala oli liiga kitsas ja väljund tööturule seega ahtake. Aeg oli siis 90-ndate algus....

Uus majandussituatsioon on oma korrektiivid teinud nii mesinduses kui ka mesilates. Tootmismesiladena on ellu jäänud eraettevõttele üle läinud mesilad, kus nii erialane oskusteave kui ka ettevõtlusalane oskus, kogemus ja vastutus on ühel inimesel. Sellisele mudelile on üles ehitatud ka algav mesiniku tasemekoolitus.

Mesiniku eriala õppekava ülesanne on ette valmistada

kutselisi mesinikke, kes väärtustavad oma kutseala ja arendavad kutseoskusi, olles õppinud paremini planeerima, tegema ja hindama oma tööd. Õppinud mesinikud oskavad kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides iseseisvalt rakendada ning on vastutusvõimelised ja suutelised tegema eetilisi ja õiguspäraseid valikuid.

Kutseõpingutega alustamiseks on vajalik keskharidus, mis võimaldab õppijal omandada mesinikuna töötamiseks nõutavad teadmised, oskused ja hoiakud. Kooli õppekava

on koostatud riikliku õppekava alusel: www.riigiteataja.ee/akt/113102011012

Mesinikuks õppimine võtab aega ühe aasta (40 õppenädalat), millest praktika tootmismesilates peab moodustama 50% ehk siis 20 õppenädalat. Esimestele algab õppetöö 2012. a jaanuaris ja lõpeb järgmise aasta jaanuaris. Õppekava rakendatakse riikliku koolitustellimuse raames, mis tähendab, et õppimine on õppijale tasuta.

Õppetöö alguse valik (jaanuar) võimaldab õppijal läbida õppeaja jooksul ühe mesinduse terviktsükli.

Jaanuarist kuni maikuuni on teoreetiline õpe. Maikuust oktoobrini on praktika ja oktoobrist kuni jaanuarini taas teoreetiline õpe.

Teoreetiline õppetöö toimub kontakttundidena ja ka päris suures mahus õppija iseseisva tööna, mis tähendab, et õppetöö toimub sessioonidena. Teoreetilise õppetöö läbimiseks on sessioonid 1 kord kuus teisipäevast laupäevani, mil toimuvad loengud ja ka praktilised tegevused koolis.

Õpitakse põhjalikult mesilaspere bioloogiat, mesilaspere hooldamisvõtteid, mesilaste korjebaasi, mesindussaadusi ja nende tootmist, mesindusinventari ettevalmistamist, mesilaste haigusi ja kahjureid, mesila majandamist (sh äriplaanide tegemist), seadusandlust, mesilaste tõuaretust, mahemesindust, taimekaitset ja valikainena kas erialast võõrkeelt (vene, inglise) või meetoitude valmistamist.

Õpetajateks on erialaspetsialistid Olustvere Teenindus- ja Maa- ja metsamajanduskoolist ning tegevmesinikud töömaailmast (Jaak Riis, Miralda Paivel, Riho Kala; Jaanus Tull, Aimar Lauge, Tõnis Taal jt).

Üks olulisemaid osi õppetöös on praktika, mis tuleb läbida kooli poolt ette antud tootmismesilates. Praktikaperiood kestab maikuu keskpaigast kuni oktoobrikuu alguseni. Selles ajavahemikus peab tootmismesilates läbima 800 akadeemilist

tundi (800 x 45 min) praktikat, mis tähendab, et tuleb osaleda kõigis tööoperatsioonides, mida tootmismesilates mesinik teeb reaalses töökeskkonnas.

Praktikatunnid ei ole määratletud päevade arvu ja pikkusega, mis võimaldab täiskasvanud õppijal paindlikult tootmismesilates tööd osaleda. Praktika käigus peab õppija praktikapäevikut ja peab ka jälgima et õppekavas ette nähtud praktilise saaks täidetud. Praktikant ise ja praktikajuhendaja. Iga teema lõplik hinne saadakse õppija enesehinnangust ja praktikajuhendaja hinnangust lähtudes konsensuslikul teel. Praktika läbimiseks sõlmitakse kolmepoolne leping (praktika-ettevõtte, õppija ja kool).

Mesiniku erialal eraldi lõpuksamit ei toimu, vaid lõpuksamini hinne kujuneb üld- ja põhiõpingute moodulite kokkuvõtivate hinnete ja praktika

kokkuvõtva hinne kaalutud keskmisena. Läbiv hindamine motiveerib õppijat pidevale saavutusvajadusele.

Õppima oodatakse ettevõtlikke inimesi, kelle eesmärk on kujuneda kutseliseks mesinikuks – mesindussaaduste tootjaks. Õppetöö ja praktika on paindlikud, mis võimaldab õppekava läbida täies mahus ka neil täiskasvanutel, kel on pere ja töökoht.

Õppimaasumise avaldusi võetakse Olustveres vastu 10. jaanuarini 2012. Õppegrupi suurus on 20 inimest.

Info sisseastumise kohta on Olustvere kooli koduleheküljel: www.olustvere.edu.ee/index.php?page=vastuvott

Soovime otsustamisjulgest lukestvas õppes osalemiseks!

*Marje ja Jaak Riis
mesinduse õpetajad
ja õppekava koostajad*

Olustvere mõisa härrastemaja
Foto: Külli Tamme (Vikipeedia)

1500 perega mesila kevadrevisjon Uruguays

ÜLEVADE SELLEAASTASEST APIMONDIAST

21.-27. septembril 2011 toimus Buenos Aireses Argentinas järjekordne Apimondia kongress. Eestist osales üritusel 5 inimest. Viiel päeval toimusid loengud-ettekanded neljas erinevas auditooriumis. Teemad olid jaotatud järgmiselt: apiteraapia, mesilaste tervis, mesilaspere bioloogia, mesindustehnoloogia ja mesindussaaduste kvaliteet. Meid huvitasid eriti mesinduse arengusuunad ja trendid maailmas, nii mesilaspere kui ka mee osas. Samuti kuulasime mitmeid ettekandeid mesilaste aretuse teemadel.

Kongressi üheks huvitavamaks osaks oli ApiExpo, kus olid esindatud peamiselt Lõuna-Ameerika ettevõtted. ApiExpol esitleti mitmeid erinevaid meekäitlemise võimalusi. Tutvustati nii väiksematele kui ka suurtele mesilatele sobivaid käitlemissüsteeme. Lõuna-Ameerika (Argentina, Uruguay, Tšiili jne) mesilad jaotuvad järgmiselt: väikemesilad kuni 400 mesilasperet, keskmised mesilad 400-1000 mesilasperet, suured mesilad 1000-5000 mesilasperet ja väga suured mesilad 5000-20000 mesilasperet (autori jaotus).

Apimondia ekskursioon 14 000 perega mesindustettevõttesse, kus tegeldakse ka emadekasvatusega

Nii Argentinas kui ka Uruguays on viimasel ajal saanud trendiks, et riigid toetavad nn. mesinike ühistute teket. Riigid aitavad rahastada ühi-

seid meevurritamiskeskusi. Mesinikud ei pea omama igaüks eraldi kallist meevurritamise tehnikat. Mesinikega vesteldes selgus nende soov ja tahe neid seadmeid omada. Teine suund, mida seal sed riigid soodustavad, on mee ekspordimine. Selleks toetatakse ühis- tulisi ettevõtteid, võimaldades neile vastavaid hooneid ja seadmeid. Argentina on maailmas suuruselt kolmas meetootja, ekspordilt Hiina järel teisel kohal (allikas: FAO). Sisetarbimine oli 2008 aastal 0,1 kg elaniku kohta. Mee tootmine mesilaspere kohta on

Iguazu juga Argentina ja Brasiilia piiril

keskmiselt 30-40 kg, mõnedes põhjapoolsetes piirkondades veidi suurem – kuni 60 kg.

Apimondia raames oli meil võimalus osaleda kahepäevasel ekskursioonil, mille käigus külastasime erinevaid mesindustettevõtteid. Esimene ettevõtte neist oli mõeldud teenuse pakkumiseks mesinikele; seal toimus mee vurritamine ning pakendamine 200-liitrilistesse vaadidesse. Teine ettevõtte tegeles mee tootmise ja pakendamise, kolmandaks suunaks oli mee ekspordimine. Nimetatud ettevõttes oli 14 000 mesilasperet, keda hooldas kokku 16 mesinikku. Lisaks toodeti puudust mesindustarbed (korpustarud, raamid jne.) ning oma mesila tarbeks kasvatati loomulikult kõik mesilasemad.

Peale Apimondia kongressi ametlikku osa külastasime teisel pool lahte asuvat naaberriiki Uruguayd, kus meil oli suurepärane võimalus tutvuda kahe erineva suurusega mesilaga; samuti tutvustati meile seda väikest Lõuna-Ameerika

riiki. Eriline tänu selle eest Jorge Claveriele.

Esimese mesila suuruseks oli 1500 mesilasperet, kusjuures plaan on seda suurendada 2000-ni. Mesilas töötas kolm mesinikku.

Teine mesila oli 400 mesilasperega. Siin teeb kõik tööd ära mesinik ise koos oma naisega. Mõlemas mesilas näidati ja

selgitati lahkelt oma töid ja tegevusi. Kuna Lõuna-Ameerikas oli varakevad, siis oli meil võimalus osaleda esimesel mesilaspere kontrollil. Kontrolliti mesilaspere suurust, haudme hulka ja kvaliteeti ning sööda kogust tarus. Kõigile mesilasperele lisati söödasiirupit, ning ilma emata pered ühendati mõne teise perega. Mesilagrupis oli keskmiselt 30-40 mesilasperet, üsna suur kogus, kui tuua paralleeli Eestiga. Mesinikega vesteldes koorus välja see, et kuna mesindusega tegelejaid on palju, siis üheks peamiseks probleemiks on mesilagruppidele asukohtade leidmine. Sageli on mõni mesinik oma mesilastega sobiliku ala juba hõivanud.

Selline oli lühike kokkuvõtte meie käigust Lõuna-Ameerikasse, kõike nähtut ja kogetud ei ole võimalik kirja panna. Täna reisikaaslasli tore da seltskonna eest.

Jaanus Tull, Mart Kullamaa ja Ardi Asten

Jaanus Tull
Fotod: Jaanus Tull ja
Mart Kullamaa

SOOME MESINDUSEST

Soome Mesinike Liidu esimehe Janne Leimi ettekande kokkuvõte vabariiklikul mesinike teabepäeval 27. novembril 2011 Jänedal.

Janne Leimi on professionaalne mesinik. Tal on Kirkkonummi ümbruses umbes 200 perega mesila. Lisaks mee tootmisele kasvatab Janne mesilasemasid ning müüb mesilasperesid ja mesindusinventari.

2011. aastal oli Soomes keskmine meesaak 46,2 kg mesilaspere kohta. Meekorje oli parim Uudenmaa rannikualal, Turu ja Pori maakonnas ning Oulu-Tornio piirkonnas. Korje algas hilinemisega juuniku keskkel ning kestis vaid vähestes kohtades üle 4 nädala.

Suured erinevused meesaagis olid tingitud Kesk-Soomes langenud rohketest sademetest ning Edela-Soomes liigest kuivusest. Kagu-Soome meekorje oli 1,7 miljonit kilo ehk 1700 tonni.

2011. aastaks pandi talvitu- ma 46 000 mesilasperet ning talvekaod olid 17%, mis olid

tavalisest suuremad. Soome Mesinike Liidu töörühmad on uurinud talvekahjustuste põhjusti ning mee tootmise ja turustamise olukorda.

Mesinikud soovivad saada oma tehtud töö ja nähtud vaeva eest paremat hinda. Lepingulised tootjad said pakkimata meest 4,10 €/kg (ilma käibemaksuta). See on 10% vähem kui aastail 1999–2005 keskmiselt ning katab umbes 3/4 tootmiskuludest.

Mesilatevahelises müügis oli mee hind väga vähe suurem 4,10-4,30 €/kg, kuigi kogused olid väikesed. Pakendatud mee müüjatel jaekaubanduses oli hind keskmiselt 6,05 eurot ilma käibemaksuta, mis on umbes 90% keskmistest tootmiskuludest.

Mesinike arv on vähenenud 1988. aastast alates, mil neid oli 5500. Praeguseks hetkeks on mesinikke 2600 ja neist 1850 on Soome Mesinike Liidu liikmed. Üle 100 mesilasperega professionaalseid mesinikke on ca 50, 15–100 mesilasperega mesinike on veidi üle 200.

Mesinike keskmine vanus on 60 aastat, ja see on alates 2008 aastast tõusnud. 25% mesilasperedest on üle 65-aastaste mesinike pidamisel.

Soome Mesinike Liit soovib suurendada 2025. aastaks mesilasperede arvu 54 000-ni ning vähendada mesinike keskmist vanust.

Soomes on kerkinud esile looduslike tolmeldajate vähesuse probleem. Teatud piirkondades on kimalaste arv drastiliselt vähenenud. Tolmeldamist vajavad õlikultuurid (raps, rüps), samuti ka maguslupiin, härguba ning marjakultuurid ja puuviljad.

Soome riik on korvanud mesinike kulusid ning maksnud toetust talvesööda (suhkru) ostmiseks 20 eurot pere kohta.

Soome Mesinike Liit on välja töötanud Soome mesinduse arengustrateegia aastateks 2012–2016, mis koosneb järgmistest alateemadest:

- mesinduse põhieesmärgid/mõõdetavad eesmärgid
- mesindusstrateegia
- mesinduse tähtsus
- keskkonnamuutused
- mesinduse tugevused/nõrkused/võimalused
- ohud mesinduses
- toodang ja tasuvus
- mee kvaliteet
- mee tarbimine
- mesilastolmeldamine ja tolmeldusteenus
- mida peavad tegema Soome Mesinike Liit/kohalikud mesindusorganisatsioonid/mesinikud/meepakendajad.

Janne Leimi ettekannet tõlkis ja refereeris Aado Oherd.

MESINIKE JA AMETNIKE TÖÖKOHTUMINE PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUMIS

Mesilaste pidamisel ja mee tootmisel ning müümisel kehtivad mesinikele mitmed seaduslikud regulatsioonid ja nõuded. Eelkõige puudutavad need mesilate registrit ja mee tootmist ning käitlemist. Paraku pole mõned neist nõuetest selgelt põhjendatud või mesinikele arusaadavad, teised reeglid jälle rakenduvad poolikult. Osa mesinikke tõrjub mesinduses igasuguseid regulatsioone ja nõudeid ning arvab, et mesinike kontrollimine on saatanast ja EML-i poolt mahitatud rumal aktiivsus. Kuid täielik anarhia mesinduses pole võimalik ega kasulik kellelegi.

Mesindusalast seadusandlust korraldab põllumajandusministerium (PõM), registrit peab PRIA ning meetootmise ja mesilashaiguste üle teostab järelevalvet Veterinaar- ja Toiduamet (VTA). EML-i ja teiste mesindusorganisatsioonide algatusel korraldati 24. novembril ümarlaud, millele kogunesid lisaks mesinikele ka PõMi, PRIA ja VTA esindajad. Mesinikke esindasid Ardi Asten, Jaanus Tull, Aimar Lauge, Jaak Riis, Aivar Raudmets ja Aleksander Kilk. Nõupidamise päevakorra aluseks olid mesinike poolt eelnevalt saadetud teemad ja ettepanekud, millest valiti aruteluks mesilate registri, mee esmatootmise ja käitlemise ning mesilashaiguste teema. Lühidalt käsitleti ka mesinduse osa ja võimalikku toetamist maaelu aren-

gukava MAK 2014–2020 raames.

PRIA esindaja tutvustas mesilate ja mesilasperede arvu registreerimiseks e-pria kasutamise võimalust. Arutati registri rakenduste arendamist nii, et seda saaksid vajalikul viisil kasutada nii mesinikud ise kui ka põllumehed, et viimased saaksid taimekaitsetööde ohtude vältimiseks kontakti oma põldude lähipiirkonna mesinikega. Lepiti kokku, et mesinike esindajate ja PRIA dialoogis jätkatakse registri arendamist ja parendamist.

VTA järelevalve mee esmatootmise ja käitlemise üle toimub Toiduseadusest lähtuvalt. Meetootmise nõuete rakendamine on tuletatud teistele suurematele toidugruppidele kehtivatest toiduohutuse ja hügieeni üldistest nõuetest ning on VTA poolt esialgse nõuetepaketina fikseeritud. Samas on VTA valmis koos mesinike esindajatega arutama võimalikke täpsustusi

nõuete rakendamisel. EML on koostanud mesinikele Heade Mesindustavade vormis juhendmaterjali, milles on neid nõudeid põhiosas arvestatud. Lepiti kokku, et mesinike esindajate ja PõM-i ning VTA ühises töögrupis jätkatakse arutelu mee tootmise ja käitlemise nõuete täpsustamiseks ning mesinikele suunatud juhendmaterjali väljatöötamist.

Lühidalt arutati ka VTA järelevalvet mesilashaiguste üle, mesilashaiguste seire- ja tõrjeplaan ning võimalusi kaasata sellesse

tegevusse veterinaartöötajate kõrval ka eriväljaõppe saanud mesilashaiguste eksperte mesinike hulgast. Samuti tutvustati pilootprojekti, mis aitab saada terviklikumat pilti mesilashaiguste levikust nii Eestis kui ka laiemalt kogu Euroopa Liidu piires.

Kokkuvõttes rõhutati sellise ümarlaua vajalikkust, et mesinike otsekontaktis seaduseandjate ja järelevalvajatega arutada seadusandlike aktide optimaalset kohaldamist ja rakendamist mesinduses.

Otsustati, et mesilate registri ja meetootmise regulatsioonide ning nõuete küsimustes jätkavad jooksvat tööd kahepoolsed töögrupid mesinike ja PRIA, samuti mesinike ja VTA ning PõM-i osalusel. Järgmine ümarlaud mesinike esindajate ja ametnike osalusel on planeeritud 2012. a. kevadel.

Ülevaate koostas Aleksander Kilk

HUVITAVAT MESINDUSEST MUJAL MAAILMAS

Venemaa mesindusajakirja Ptšelovodstvo (Mesindus) käesoleva aastakäigu 9. numbris hakkas silma kirjatükk rubriigist "See on huvitav", mille juures oli ilusa värvikireva linnu pisike pilt. Et see lind meenutas esmapilgul välimuselt mulle Eesti loodusest tuttavat siniraagu, tekitas kirjutis huvi – kuidas võiks see lind seonduda mesindusega? Kui siis loo pealkirja uurides sõnaraamatu appi võtsin, selgus sealt peategelase nimi-iseloomustus "Aplad mesilassenäpid".

Kirjutise tegevuspaik asub Usbekistanis, kus autor on juba aastaid imetlenud mesilassenäppe nende kauni välimuse ja pikeerivate sööstlendude pärast. Samas tekitab temas imestust, kuidas küll on see kuldnokast veidi suurem kena värviline lind põhjustanud inimeste vaenulikkuse ja kohati ka tagakiusamise. Räägitavat koguni, et varsti tuleb mesilassenäpp kanda Punasesse Raamatusse, sest tema arvukus olevat Usbekistanis sedavõrd vähenemas.

Kord külastas autor tuttavat mesinikku Bahmaali eelmägede piirkonnas. Kaunil suvepäeval koos mesinikuga mesilaste töökat lennusu-minat nautides märkas ta pisut eemal elektriliinil istumas tervet parve mesilassenäppe. "Hästi elad, sõber – värske õhk, töökad mesilased, silma rõõmustavad need ilusad linnud seal traatidel," väljendas ta mesinikule oma rahulolu. Mesinik läks aga selle peale ootamatult turri: "Ilusad linnud... Olgu nad kolm korda neetud! Sa vaata ainult, kuidas nad mu mesilasi jahivad – söövad kõik ära!"

Tähelepanelikult mesilassenäppide tegevust jälgides oli pilt tõesti muljetavaldav. Mesilaste

lennutee viis elektriliini alt läbi õitsvatelt taimedelt nektarit korjama. Kui mesilased liini alt ühes või teises suunas läbi lendasid, pikeerisid mesilassenäpid täpsete sööstudega neid püüdma. Ikka ühed linnud välkudena sukeldumas alla mesilaste järele ja teised samal ajal kauni viraažiga liinile

tagasi pöördumas, et minuti-paari pärast taas pikeerida.

Mesinik jutustas murelikult edasi: "Need linnud söövad mul igal aastal vähemalt kolmandiku mesilasi ära. Naabermesinikud on samamoodi hädas. Üks naabritest võttis kord püssi ja lasi paar mesilassenäppi maha. Kui mesinik linnu lahti lõikas, leidis ta selle maost 268 mesilast, kõik pooliku tagakehaga. On teada, et kui mesilassenäpp mesilase kinni püüab, siis hammustab ta selle pooleks ja viskab tagakeha nõelaga osa minema. Aga mesi-

lase pea koos rindmiku ja tagakeha meepõie osaga neelab alla – see on ju magus ja toitev!"

Tõepoolest pole mesindus selliste ilusate lindude piirkonnas just meelakkumine. Kirjandust uurides ja veebilehtedel ringi vaadates osutub, et mesilassenäppe on kohatud ka Eestis – õnneks siiski vaid eksikülalistena kevadise rände ajal. Eesti metsades hajusalt elav siniraag on küll mesilassenäpi lähisugulane, kuid selle linnu rünnakutest mesilastele pole seni kuulda olnud.

Mesilassenäppide peamine pesitsusala asub Lõuna- ja Kagu-Euroopas ning Kesk-Aasias, talvituma lennatakse aga Aafrikasse. Mesilassenäppide toidulaud koosneb peamiselt nõelavatest putukatest: lisaks mesilastele sööb ta ka herilasi ja vapsikuid, aga kõlbavad ka liblikad ja põrnikad. Mesilaste ja teiste nõelavate putukate püüdmise järel lendab mesilassenäpp tagasi oksale või traadile ja lööb või nühib oma saagi tagakeha vastu kõva pinda, eemaldades sel viisil putuka mürgiastlaga kehaosa. Ülejäänud võib seejärel mõnuga alla neelata.

Vahendas ja kommenteeris
Aleksander Kilik

Tõnu Brigader 70

3. detsembril 1941. aastal sündis poislaps Tõnu, keda aastate möödudes tundsid kõik Eesti mesinikud. Olles juba maast-madalast õpihimuline ja töökas poiss, pidi ta hakkama ise raha teenima, sest vanaema rahast, kes pidi saatuse tahtel poissi kasvatama ja koolitama, kõige ei jätkunud. Nii leidis Tõnu endale juba noore poisina huvitava ja tema jaoks ka kasuliku hobi – ta hakkas mesilasi pidama.

Et kooliraha teenida, tuli käia mett ka Leningradi turul müümas. Selliselt oma saatust trotsides jõudis Tõnu lõpetada EPA Metsamajanduse teaduskonna. Töötades Suure-Jaani metskonnas, selgus siiski, et rohkem huvitas teda mesindus. Nii sai Tõnu Viljandi rajooni mesindusagronoom, ning 1981. aastal juba Põllumajandusministeeriumi Mesindusvalitsuse juhataja.

Ministeeriumis töötas Tõnu kuni selle reorganiseerimiseni.

Tõnu väga suureks panuseks

täna-päeva mesindusse peab kindlasti mainima Eesti Mesinike Liidu loomist. Just tema oli see mees, kes 1991. aastal kutsus kokku erksamad mesinikud, et teha otsus asutada 1992. aastal EML.

Inimesena on Tõnu väga heasüdamlik ja sõbralik – ning alati oodatud külaline! Ülemusena on ta rohkem sõber kui nõudlik ülemus. Tema alluvuses töötades ei olnud tema ees kunagi hirmu.

Alati võis temalt head nõu saada. Nagu juba öeldud, on Tõnu väga lahtiste kätega mees, ning kuna mesilased on tema hinges juba lapsepõlvest saadik, siis rajas ta pärast mesindusosakonna likvideerimist Raasikule oma isikliku mesila. Seal veedab ta koos meilastega kõik oma suved.

Soovime, et neid kauneid suvesid koos mesilastega tuleks Sulle ikka veel ja veel! Kõigi mesinike nimel soovin ka jõudu ja tervist paljudeks-paljudeks aastateks!

Mai Endla

Toimetus lisab:

Kui paljudes meile tuntud keeltes kannab *Merops apiaster* nimetust "mesilasesööja" või "mesilaseõgija" (inglastel *bee-eater*, sakslastel *Bienenfresser*, hollandlastel *bijeneter*, rootslastel *biätare*, taanlastel *biæderen*, norralastel *bieter*, soomlastel *mehiläissyöjä*, bulgaarlastel *пчелояд* jne.), mis iseloomustab hästi selle väikese röövli kalduvusi, siis Eesti taksonoomid on linnu ristunud eufemistlikult mesilassenäpiks. Ka venelased on selles suhtes delikaatsed, neil kannab see lind nimetust *щурка*. Mesilastest mitte silpigi!

KOHALIKE ÜHENDUSTE JA SELTSIDE 2012 I POOLAASTA ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010-31.08.2013 kaudu. Osavõtt on tasuta.

Keila Aiandus- ja Mesindusseltsi õppe- ja teabepäev.

04.02.2012 kl. 10.00

Keilas Ohtu tee 5 II korruse saalis.

Valmistumine Kevadeks. Uute perede moodustamine.

Lektor Mai Endla.

Info: Aivi Jakobson, 51 94 58 76.

Tallinna Mesinike Ühistu õppe- ja teabeõhtud Tallinnas, Ehitajate tee 5 VII-315 kl. **17.30.**

10.01.2012 Mesindusruumid, ehitamine, projekteerimine ja kooskõlastamine.

Lektor Jüri Esinurm.

14.02.2012 Mesindusinventar, tehnilised abivahendid ja tehnoloogilised võtted.

Lektor Ülo Lippa.

Ülevaade Põhja- ja Baltimaade Mesindusnõukogu aastakoosolekust ja teaduskonverentsist Lätis.

Lektor Aleksander Kilk.

Info: Uku Pihlak, 50 52 736.

Hiiumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev. Käina Kultuurikeskuses kl. **10.00.**

21.01.2012 Mee kvaliteet, kristalliseerumine, säilimine.

Lektor Uku Pihlak.

Info: Uku Pihlak, 50 52 736.

Põltsamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäevad Põltsamaa Kultuurikeskuses J.Kuperjanovi 1 kl. **10.00.**

NB! Muudatus teema ja lektori osas! Ilme Nõmmisto loeng "Mesilaste tõuaretus. Mesilasemad, lesed" on asendatud:

14.01.2012 Mesilaste pidamise kogemusest Soomes.

Lektor Silver Sturm.

Mesilaste tõuaretus.

Lektor Hillar Kalda

Info: Ain Seeder, 52 50 204.

Elva Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev.

11.02.2012 kl. 10.00 Elvas Pargi 34.

Talvised tööd mesilas.

Valmistumine kevadeks.

Kohapeal algatatud küsimused.

Lektor Tõnu Hiimäe.

Info: Tõnu Hiimäe, 50 49 020.

Tartu Aiandus- ja Mesindusseltsi õppe- ja teabeõhtud Tartus, Soola tn. 1a kl. **17.00.**

11.01.2012 Mesindusest mujal maailmas.

Lektor Jaanus Tull.

08.02.2012 Mesi, mesilastooted ja nende mõju. Näiteid apiteraapiast.

Lektor Astrid Oolberg

Info: Priit Pihlik, 55 111 58.

Õppepäevade teemade ja lektorite valikus võib ette tulla muudatusi. Muudatustest tuleb ette teatada hiljemalt 2 nädalat enne õppepäeva toimumist Eesti mesindusprogrammi projektjuhile: meiliga HYPERLINK "mailto:mesindusprogramm@gmail.com" mesindusprogramm@gmail.com või telefoni teel 53414067.

MESINIKE KOOLITAJATE KOOLITUS 2011/2012

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010-31.08.2013 kaudu. Osavõtt on tasuta.

Mesinike koolitajate koolituse 2-päevane seminar toimub 07.-08. jaanuaril 2012 **Olustveres Olustvere Teenindus- ja Majanduskoolis.**

Tegemist on jätkukursusega, mis on mõeldud mesindusspetsialistidele, kellel on läbitud esimene seminar.

Seekordsel koolitusel õpetatakse andragoogikat ning saadakse uusimat mesindusalast teavet, mida lektorina hiljem teistele edasi anda.

Kursus on komplekteeritud. Palume kõigil kursustelastele KIIRESTI teatada oma osalemisest või mitteosalemisest, registreerudes veebilehel www.mesindusprogramm.eu või kirjutades meiliaadressile mesindusprogramm@gmail.com.

Tänu neile, kes on endast juba teada andnud.

Täpsem info: Aivar Raudmets, tel. 53 41 40 67
e-post: mesindusprogramm@gmail.com.

VABARIIKLIKUD ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD 2012 I POOLAASTAL

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010-31.08.2013 kaudu. Osavõtt on tasuta.

11. veebruaril 2012. algusega kell 10.00 toimub Väike-Kamari külas Põltsamaa vallas Jõgevamaal Põltsamaa Ametikooli ruumides mesinike talvine vabariiklik teabepäev.

Kava on koostamisel. Teabepäeva täpsem info avaldatakse mesinduse veebilehtedel ja jaanuaris 2012 ilmuvast Maalehes.

Osalemiseks palume eelnevalt registreeruda www.mesindusprogramm.eu jaanuaris aktiveeritava registreerimisvormil või tel 53 41 40 67.

Täpsem info: Aivar Raudmets, tel. 53 41 40 67.

*In memoriam
Tõnu Rosenfeldt*

20. detsembril hukkusid liiklusõnnetuses Tõnu Rosenfeldt ja tema tütre tütar Eva Rosenfeldt. Tõnu oli mesinik ning E-Mesilane OÜ omanik ja eestvedaja, kes oli mesinikele nõu ja jõuga abiks mesindusinventari soetamisel ning oskas alati pakkuda kõige paremaid lahendusi.

Tunneme südamest kaasa Leilale ja Anule mehe ja isa Tõnu Rosenfeldti ning tütre tütre ja tütre Eva Rosenfeldti kaotuse puhul.

*Eestimaa mesinikud
Eesti Mesinike Liit
Saaremaa Meetootjate Ühing
Eesti Kutseliste Mesinike Ühing*

E-Mesilane OÜ tegevus on ajutiselt peatatud. Täiendav info mesinduse veebilehtedel.

Suur tänu,

Ene Tigas, Tiina Liimandi,
Kadri Uusoja, Kristina Pahk,
Helitiu Sarg, Aleksander Kilk,
Aimar Lauge, Harri Vesi,
Antti Leigri, Armin Mitt,
Olev Meus,

ILUSATE KALENDRIPIILTIDE
EEST!

“Mesiniku” toimetus

NB!

Mesiniku 2012. aasta kalendrid
saab tellida ja osta EML-i kontorist.
Hind 3 €.

Sünnipäevad detsember 2011 - jaanuar 2012

Paul Hank	90	2. detsember	Jaak Solnson	75	1. jaanuar
Elmar Susi	84	12. jaanuar	Elle Roomets	75	5. jaanuar
Valter Tori	86	14. jaanuar	Mart Holts	75	13. jaanuar
Endel Tammar	83	25. jaanuar	Tõnu Brigader	70	3. detsember
Hans Veidenberg	82	6. jaanuar	Rein Annamaa	70	9. detsember
Kaarel Luht	82	13. jaanuar	Kaljo Kaasik	70	21. detsember
Toomas Etti	79	30. detsember	Liina Terask	65	3. jaanuar
Karl Kruustük	79	28. jaanuar	Ülo Hainoja	65	5. jaanuar
Juta-Johanna Hunt	77	23. detsember	Raivo Jürgenson	60	14. detsember
Rein Aru	76	3. detsember	Arne Kruve	60	18. detsember
Ülo Soone	76	16. detsember	Arno Kolk	60	19. detsember
Ilmar Talts	76	3. jaanuar	Toivo Reimal	60	23. jaanuar
Tõnu Kirs	76	8. jaanuar	Maidu Kukk	55	8. jaanuar
Aarand Kuimet	76	21. jaanuar	Leevi Väli	50	26. detsember
Leili Suits	75	1. detsember	Peeter Varatu	50	28. jaanuar
Valve Vain	75	4. detsember	Jüri Kuusik	50	30. jaanuar
Taivo Kokk	75	19. detsember			

Soovime palju õnne!

“MESINIKU” TOIMETUS LOODAB, ET NENDE RETSEPTIDE JÄRGI VALMISTATUD JOOGID SOOJENDAVAD KÜLMAL AJAL TEIE KEHA JA HINGE, NING SOOVIB KÕIGILE ILUSAID PÜHI JA HEAD UUT AASTAT!

Jõulupunš õunamahla

2 l kodust õunamahla
2 õuna
2 apelsini
mett
kaneeli
vaniljet
kalvadost

Valage õunamahl suurde potti ja laske pliidiil kuumaks. Koorige õunad ja riivige kuuma mahla sisse. Lisage südamest mett, kaneeli ja vaniljet ning segage korralikult. Koorige apelsinid, eemaldage kestad, tükeldage ja lisage mahlasegule. Nüüd valage juurde soovikohane kogus kalvadost ja laske punšil veidi aega pliidiil podiseda, vahepeal segage. Serveerige soojalt.

Kes tahab, võib apelsinitükke eelnevalt öö otsa kalvadoses hoida.

Vaniljeliköör meega

250 ml vett
4 vanillikauna
200 g pruuni suhkrut
1 sl mett
500 ml brändit

Ajage kaks vanillikauna koos suhkruga, mee ja 250 veega keema ning laske 20 minutit tasasel tulel podiseda. Võtke vanillikaunad välja ja eemaldage sisu. Pange sisu tagasi. Kui segu on jahtunud, lisage brändi ja segage korralikult läbi. Kuna mesi kipub likööri hägusaks jätma, võib selle läbi puhta räti filtreerida.

Valage liköör kahte pooleliitrisesse pudelisse ja pange kummassegi üks vanillikaun. Liköör säilib külmas umbes 4 kuud.

Vaarika-kooreliköör valge rummiga

400 g vahukoort
500 g värskeid või
külmutatud vaarikaid
1 pk vanilliinsuhkrut
3 sl mett
100–200 ml valget rummi

Pange kõik ained kõrgesse nõusse ja mikserdage 4–5 minutit, kuni segu muutub kreemjaks. Jätke 30 minutiks seisma. Mikserdage veelkord korralikult läbi ja valage pudelitesse. Säilitage külmkapis ja serveerige külmal.

Kes soovib, võib rummi asemel kasutada ka muud kanget alkoholi, soovitatavalt heledat, et mitte rikkuda joogi värvi!

Alkoholivaba punš

1 l punase viinamarja mahla
1 l õunamahla
2 sidruni mahl
2 apelsini mahl
6 nelgitera
näpuotsaga kaneeli ja muskaati
2 sl mett
250 ml vett

Valage mahlad, mesi ja vesi suurde potti, lisage maitseained ja kuumutage aeglaselt. Serveerige soo-

jalt. Kellel punšist sellisel kujul soe ei hakka, võib lisada meelepärast koguse Amarettot.

Mehhiko šokolaad

1/2 tšillikauna
300 g mõrušokolaadi
750 ml piima
1 vanillikaun
3 sl mett
1 tl kaneeli
näpuotsaga soola
soovi korral valget rummi
kaunistamiseks vahukoort

Poolitage tšillikaun, puhastage seemnetest, peske ära ja hakkige hästi peeneks. Riivige või hakkige šokolaad. Ajage piim koos vanillikaunaga keema ja laske vähemalt 15 minutit tõmmata. Võtke vanillikaun piima seest välja, lõigake pikuti pooleks ja eemaldage sisu.

Segage vanill, šokolaad ja kaneel umbes 0,25 l kuuma veega ning valage see segu pidevalt segades kuuma piima hulka. Segage, kuni šokolaad on täielikult sulanud. Lisage šokolaadisegule tšilli, mesi, soovi korral meelepärane kogus valget rummi ja pisut soola ning segage kõik korralikult läbi.

Valage šokolaad klaasidesse ja kaunistage vahukoorega.

Esikaane foto: Ene Tigas, tagakaane foto: Aimar Lauge.

EML ajalehe "Mesinik" järgmine number 7 (69) ilmub veebruaris 2012.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J. Vilmsi 53G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: killk@cc.ttu.ee või linask@neti.ee.
EML kontakttelefonid: 52 93 589 (A. Killk) või 63 764 93 (EML kontor, J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn; teispäeviti ja reedeti kell 10-16).
Mesindusalane teave Internetis: www.mesinikeliit.ee; www.mesindus.ee; www.mesindusprogramm.eu.

**Eesti mesinduse arendamist toetab käesoleval ajal Euroopa Liit
"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010 – 31.08.2013" tegevuste kaudu.**

Mesindusprogrammi eesmärgid on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja -õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike parem erialane teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja -võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjes; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada. Programmi raames valminud materjalid on tasuta.